

Procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń w Zespole Szkół Muzycznych im. O. Kolberga

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży uczęszczających do Zespołu Szkół Muzycznych im. O. Kolberga w Radomiu podczas organizowanych zajęć artystycznych, ogólnokształcących i wychowawczych jest dla naszej placówki wartością nadrzędną zarówno dla organu prowadzącego, kadry zarządzającej, jak i dla rodziców uczniów i wychowanków. Właściwe, adekwatne reakcje w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu, życiu i zdrowiu naszych uczniów podejmowane przez każdego pracownika zatrudnionego w naszej szkole są nie tylko oczekiwane, ale dają gwarancję, że podjęte działania będą skuteczne.

W związku z powyższym w ZSM im. O. Kolberga obowiązują następujące procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia:

- I. Próby samobójcze i samobójstwa dokonane.
- II. Cyberprzemoc.
- III. Podejrzenie ucznia o znajdowanie się pod wpływem alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej. Posiadanie przez ucznia substancji niedozwolonych (w tym alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych – legalnych bądź nielegalnych).
- IV. Kradzieże i wymuszenia;
- V. Agresja i przemoc rówieśnicza;
- VI. Przemoc w rodzinie.
- VII. Nieprawidłowe zachowania psychoseksualne.

Procedury zostały opracowane przez zespół specjalistów szkolnych, ich wdrożenie należy do obowiązku każdego pracownika szkoły.

Ad. I PROCEDURA POSTĘPOWANIA SZKOŁY W PRZYPADKU PRÓB SAMOBÓJCZYCH LUB SAMOBÓJSTWA UCZNIA

1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego ucznia/uczniów w przypadku zagrożenia zdrowia i życia związanego z próbą samobójczą oraz śmiercią samobójczą.

2. Osoby odpowiedzialne:

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny szkoły powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora/vice dyrektora szkoły i/lub co najmniej jednego ze specjalistów szkolnych.

3. SPOSÓB POSTĘPOWANIA:

A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej **jednego** z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei, braku wyjścia lub własnej bezwartościowości;
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie lub o jego planowaniu;
- wypowiedzianie komunikatów typu: „Jestem niczym”, „Nie warto się mną zajmować”, „Chciałbym umrzeć”, „Zamierzam się zabić”, „Nie powinnam się urodzić”;
- wypowiedzianie co jakiś czas komunikatów typu: „Niedługo przestanę być dla ciebie problemem”, „To nie ma znaczenia”, „To już na nic się nie zda” lub „Już się nie zobaczymy”;
- pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów;
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie;
- odrzucanie pomocy, poczucie, że udzielenie pomocy jest już niemożliwe;
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność;
- odrzucanie otrzymywanych pochwał lub nagród;
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia;
- wzrost impulsywności: nagłe impulsywne działania, jak akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze lub ucieczkowe (wynikające z ogromnego napięcia emocjonalnego);
- nagłe ekscesy alkoholowe lub narkotykowe (będące próbą „znieczulenia się

w cierpieniu” lub formą wołania o pomoc);

- nagłe przejście z depresji do stanu pogody i zadowolenia. Zwykle oznacza to, że uczeń, po okresie walki wewnętrznej, podjął już decyzję o ucieczce od problemów i zakończeniu swego życia;
- przejawianie innych zachowań ryzykownych np. okaleczanie się;
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.;
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych;
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Jeżeli w ciągu ostatnich kilku tygodni lub dłużej, nauczyciele, wychowawcy czy koledzy zaobserwowali u ucznia wymienione wyżej sygnały/objawy, pracownicy szkoły zobowiązani są do podjęcia natychmiastowych działań. Kilka utrzymujących się objawów świadczy o poważnym kryzysie afektywnym z wysokim ryzykiem samobójstwa wymagającym pilnej interwencji specjalistów, niekiedy także farmakologicznej.

Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje wychowawcy klasy, nauczycielowi przedmiotu głównego ucznia, specjalście szkolnemu (pedagogowi bądź psychologowi).

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia zespół: wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- Jednoznacznie ustalają, które z w/w sygnałów występują u danego ucznia/wychowanka;
- Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn;
- Kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia, przekazują informację o zagrożeniu rodzicom – w wersji pisemnej (wzór dokumentu stanowi załącznik numer 1);
- Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest dyrektorowi szkoły i/lub vice dyrektorowi;
- Dyrektor szkoły, wychowawca klasy, nauczyciel przedmiotu głównego, psycholog i pedagog szkolny ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły (możliwą do zrealizowania w warunkach szkolnych) i/lub wskazują konieczność konsultacji specjalistycznych poza szkołą.

B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

Pracownik szkoły, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć ucznia i powiadomić o sytuacji jego wychowawcę, nauczyciela przedmiotu głównego, pedagoga/psychologa szkolnego.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia nauczyciel, wychowawca, pedagog szkolny/psycholog szkolny podejmują następujące działania – ważne jest by w sytuacji zaangażowane były w miarę możliwości co najmniej dwie osoby:

- Po odnalezieniu ucznia nie pozostawiają ucznia samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.
- Zbierają wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia oraz zawiadamiają o sytuacji dyrektora/vice dyrektora szkoły;
- Informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców oraz przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia informują odpowiednie instytucje (np. policja, mops, pcpr, ośrodek interwencji kryzysowej);
- W razie konieczności jeżeli sytuacja tego wymaga wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zamiarach ucznia. W czasie tej interwencji powinni zadbać by przebiegała ona spokojnie i dyskretnie;
- Uczeń powinien natychmiast zostać objęty indywidualną opieką psychologiczną i psychoterapeutyczną;
- Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, wskazują rodzicom konieczność skontaktowania się z psychiatrą.
- Pedagog/psycholog szkolny/ wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły, zgodnie z potrzebami uczniów (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym uczniom). Pomoc ta powinna wynikać będzie z okoliczności w której doszło do danego wydarzenia.

C. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor/vice dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog/psycholog szkolny podejmują następujące działania:

- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora/vice dyrektora szkoły, a ten rodzica/opiekuna prawnego;
- Wychowawca/nauczyciel/pracownik szkoły jednoznacznie określają rodzaj zdarzenia i nie pozostawiają ucznia samego, usuwają przedmioty umożliwiające ponowienie próby; Podejmowane działania w miarę możliwości powinna wykonywać więcej niż jedna osoba
- Jeśli zachodzi taka potrzeba uczniowi udzielana zostaje pierwsza pomoc przedmedyczna;
- Wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zdarzeniu;
- Dyrektor/vice dyrektor szkoły, pedagog/psycholog szkolny lub wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej możliwej do realizacji na terenie placówki oraz
- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę dyrektor, pedagog/psycholog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej możliwej do zrealizowania na terenie szkoły oraz podjęcia konsultacji specjalistycznych poza szkołą.
- O próbie samobójczej dyrektor/vice dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez członków całego grona pedagogicznego;

- Pedagog/psycholog szkolny/wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły, zgodnie z potrzebami uczniów (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia) – wedle widocznych/zgłaszanych potrzeb.
- Pedagog/psycholog szkolny/wychowawca/ nauczyciel przedmiotu głównego planują dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą;
- Dyrektor/vice dyrektor/ wychowawca/ nauczyciel/ psycholog/pedagog szkolny chronią ucznia oraz inne osoby przed dodatkową traumą wynikającą z różnych okoliczności, związaną np. z kontaktem z mediami;
- Uczeń, który podjął próbę samobójczą bezwzględnie powinien otrzymać konsultację psychiatryczną. Szkoła ma prawo poprosić rodzica o przedstawienie dokumentacji potwierdzającej odbycie przez ucznia konsultacji z lekarzem specjalistą z zachowaniem tajemnicy.
- Należy przy tym zaznaczyć, iż: ***Postępowanie w przypadku konieczności hospitalizacji psychiatrycznej reguluje Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 (Dz. U 1994 nr 111, poz. 553). Zgodnie z art. 21 ustawy osoba, której zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolna do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, może być poddana badaniu psychiatrycznemu również bez jej zgody, a osoba małoletnia także bez zgody jej przedstawiciela ustawowego. Zapis ustawy jest pomocny szkole, kiedy zostało potwierdzone ryzyko nagłe lub krótkoterminowe, a mimo tego rodzice nie wyrażają zgody na konsultacje psychiatryczną lub nie widzą konieczności. Szkoła zyskuje możliwość podjęcia koniecznych interwencji, nawet bez zgody rodziców***

D. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

- Warunkiem powrotu do szkoły (po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.
- Po powrocie ucznia do szkoły należy w trakcie pierwszych z nim kontaktów pamiętać o daniu mu wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia.
- Pedagog i psycholog (współpracując z wychowawcą) otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. W miarę konieczności wskazują miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.
- Pedagog/psycholog szkolny/ wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły, zgodnie z potrzebami uczniów (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia).

- W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty.
- Przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

E. Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia.

- W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor/vice dyrektor informuje
- o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i nadzorujący szkołę (CEA, JST), w tym wizytatora regionalnego oraz psychologa SPPP CEA w danym regionie;
- W szkole uruchomiana jest procedura interwencji kryzysowej, powołany zostaje zespół kryzysowy;
- Szkoła we współpracy z Centrum Interwencji Kryzysowej lub inną instytucją interwencyjną opracowuje plan działań post interwencyjnych;
- Zespół kryzysowy przygotowuje informacje, które mają zostać przekazane rodzicom, nauczycielom i uczniom;
- Zorganizowane są spotkania dla poszczególnych grup: nauczycieli i pracowników szkoły, rodziców oraz uczniów;
- Pedagog/psycholog szkolny/ wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia);
- Do ewentualnego kontaktu z mediami dyrektor/vice dyrektor wyznacza konkretną osobę, który przedstawia obiektywne fakty związane ze śmiercią samobójczą ucznia, jak
- i z działaniami interwencyjnymi podjętymi przez szkołę.

Jeśli uczeń popełni samobójstwo należy pamiętać o kilku zasadach:

- Wszystkie działania powinny być przeprowadzone najszybciej jak to możliwe (najważniejsze są pierwsze 3 dni po zdarzeniu).
- Koledzy szkolni, personel i rodzice powinni być poinformowani o wydarzeniu. Komunikat ma być ograniczony do niezbędnego minimum (nie opisujemy metody i miejsca ale podkreślamy, że jest to skutek interakcji wielu czynników).
- W czasie dyskusji, rozmów nie można dopuścić do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby samobójcy, kładziemy nacisk na konsekwencje śmierci dla pozostałych osób (trudne emocje i sposoby ich przeżywania) oraz dostępne formy pomocy (w szkole/bursie i poza nią).
- W czasie spotkań z młodzieżą należy również stworzyć możliwość do przepracowania emocji związanych z tym wydarzeniem. Uczniowie powinni uzyskać informację o miejscach, w których uzyskaliby pomoc w czasie kryzysu oraz numery telefonów zaufania.
- Nie należy organizować uroczystości o charakterze wspominkowym, ani apeli szkolnych, na których informowano by o zdarzeniu. Uczniowie powinni zostać poinformowani
- w małych grupach (w zespołach klasowych) przez nauczycieli do tego przygotowanych przez zespół kryzysowy.

- Należy stworzyć uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych uwzględniając potrzeby rodziny zmarłego.
- Po samobójstwie lub usiłowaniu popełnienia może dojść do zjawiska zakazania się samobójstwem (tzw. Efekt Wertera). Należy zidentyfikować wszystkich uczniów o złym stanie emocjonalnym lub ze skłonnościami samobójczymi i otoczyć ich większą opieką i wsparciem.

Załącznik 1.

Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców obowiązujące w ZSM im. O. Kolberga w Radomiu:

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej przez nasze dziecko..... oraz konieczności niezwłocznej /szybkiej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej, psychiatrycznej). Zostały nam przekazane numery tel. i adresy placówek gdzie możemy uzyskać pomoc. Zobowiązujemy się do dostarczenia informacji zwrotnej po konsultacji specjalistycznej w celu zorganizowania opieki i pomocy na terenie szkoły.

Miejscowość i data podpisy rodziców / opiekunów

.....

Ad. II CYBERPRZEMOC.

1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy poprzez: udzielenie wsparcia ofierze cyberprzemocy, zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia, wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.

2. Osoby odpowiedzialne:

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga, w tym dyrektor/vice dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści szkolni. Zadaniem szkoły i jej pracowników jest szeroko rozumiana współpraca z rodzicami ucznia/uczniów (ofiary/ofiar i sprawcy/sprawców) oraz w razie potrzeby współpraca z innymi instytucjami zewnętrznymi (np. Policją, Sądem Rodzinnym, Kuratorium Oświaty).

3. SPOSÓB POSTĘPOWANIA:

A. Ustalenie okoliczności zdarzenia.

- wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane;
- jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga/psychologa i dyrektora;
- pedagog/psycholog i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie;
- do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

B. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów.

- wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane;
- należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil;
- takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog/psycholog, rodzice, a wreszcie Policja, jeśli doszło do złamania prawa;
- na etapie zabezpieczania dowodów cyberprzemocy i identyfikacji sprawcy warto korzystać z pomocy nauczyciela informatyki.

Dodatkowe ważne informacje - Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- **Telefon komórkowy:** nie kasować wiadomości, należy zapisywać wszystkie wiadomości zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu;
- **Komunikatory:** niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów; można również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować;
- **Strony serwisów społecznościowych, WWW:** aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć jednocześnie klawisze Control i PrintScreen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word;
- **Czat:** podobnie jak w przypadku stron www, aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć klawisze Control i PrintScreen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word; można też po prostu wydrukować interesującą stronę;
- **E-mail:** aby wydrukować wiadomość, należy przesłać ją do nauczyciela lub pedagoga, który zajmuje się ustaleniem okoliczności zajścia; zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

C. Pomoc w identyfikacji sprawcy/-ów.

Dodatkowe ważne informacje –Co może pomóc w identyfikacji sprawcy? Nie wszystkie zadania jest w stanie zrealizować pracownik szkoły.

- **świadczenie** – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony;
- kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy; dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym; aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z Policją;
- kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane
- o dacie i godzinie rozmowy; również w tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko Policji;
- gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usług i w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów; do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną;
- w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z Policją.

D. Działania podejmowane przez placówkę w stosunku do ucznia/-ów będącego/-ych sprawcą/-ami cyberprzemocy.

Gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły pedagog/psycholog lub wychowawca powinny podjąć kolejne działania.

- **Rozmowa z uczniem – sprawcą przemocy o jego zachowaniu:**

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
 - sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
 - należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych (wynikających m.in. z zapisów zawartych w Statucie Szkoły), które zostaną wobec niego zastosowane;
 - sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
 - ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy (nawet jeśli takie treści nie znajdują się w Statucie Szkoły, jednak ważne by omówić je również z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia);
 - jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobną, zaczynając od lidera grupy, dopiero później można przeprowadzić rozmowę w większej grupie jeśli będzie to zasadne;
 - pod żadnym pozorem nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- **Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:**
 - rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
 - w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady.
 - **Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:**
 - praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;
 - pierwsza pomoc psychologiczna w miarę możliwości powinna być udzielona na terenie szkoły.

E. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy/-ów cyberprzemocy.

- wobec ucznia stosującego cyberprzemoc zastosowane mogą być takie same kary jak te przewidziane w statucie szkoły w przypadku stosowania każdego innego typu przemocy;
- z uczniem, który nie przestrzega zapisów zawartych w regulaminie czy Statucie Szkoły wychowawca i/lub specjaliści szkolni będą mogli zawrzeć kontrakt obligujący go do poprawy zachowania wraz z informacjami jakie konsekwencje mogą zostać wyciągnięte w sytuacji braku poprawy funkcjonowania wybranego ucznia.

F. Działania wobec ofiary/ofiar cyberprzemocy.

- **Wsparcie psychiczne oferowane przez pracownika szkoły (w miarę jego możliwości):**

- podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych (zwłaszcza takich do których ma zaufanie – bez względu na to jaką funkcję pełni ta osoba w placówce);
- musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu;
- podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy należy zapewnić go, że dobrze zrobił, mówiąc o tym, co się stało. Poinformować go, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego. Zapewnić, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy, ale postara się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne;
- **Dalszy monitoring funkcjonowania ucznia:**
 - po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy;
 - rodzice/prawni opiekunowie dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy w razie potrzeby mogą być skorzystać ze wsparcia i pomocy ze strony szkolnych specjalistów;
 - wychowawca, pedagog/psycholog szkolny mają za zadanie kontrolować sposób funkcjonowania dziecka oraz w miarę możliwości dbać o to by poszkodowany czuł się bezpiecznie na terenie szkoły;
 - jeśli to wskazane i możliwe należy zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty poza terenem placówki (np. poprzez wskazanie miejsc oferujących wsparcie).

G. Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie.

- **Zasady postępowania wobec osoby zgłaszającej cyberprzemoc (każdy pracownik szkoły):**
 - zapewnij ucznia zgłaszającego cyberprzemoc o jego prawidłowym zachowaniu;
 - wesprzyj go – zakomunikuj mu, że jego działanie wymagało wiele odwagi;
 - pamiętaj o zachowaniu dyskrecji – informuj o zdarzeniu wybrane osoby – wychowawcę, specjalistów szkolnych, dyrektora/vice dyrektora;
 - jeśli nie jest to konieczne nie należy ujawniać danych osoby zgłaszającej całą sytuację (świadka bądź ofiarę), np. gdy sprawa została już zgłoszona na policję;
 - pod żadnym pozorem nie należy osoby zgłaszającej przemoc konfrontować ze sprawcą;
 - rolą pracownika szkoły jest to by zadbać o bezpieczeństwo osoby zgłaszającej całe wydarzenie, najlepiej w taki sposób by nie upubliczniać jego udziału w sprawie.

H. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia.

- Wychowawca i/lub pedagog/psycholog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej, jeśli szczegóły sprawy znają również inni pracownicy szkoły powinni

brać oni udział w tworzeniu dokumentacji wewnętrznej szkoły. Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka, powinien on również podpisać notatkę po jej sporządzeniu.

- Jeśli zostały zabezpieczone jakiegokolwiek dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji wewnętrznej (wydruki, opis itp.).

I. Współpraca szkoły z Policją i Sądem Rodzinnym.

- Nie wszystkie sytuacje dotyczące cyberprzemocy wymagają powiadamiania Sądu Rodzinnego czy Policji, część sytuacji powinno być rozwiązywane przy użyciu dostępnych w szkole środków wychowawczych.
- Przykłady spraw, które należy przekazać do Sądu Rodzinnego:
 - poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.);
 - jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły na wezwanie jej pracowników, a w szczególności dyrektora/vice dyrektora szkoły;
 - kiedy uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, a jego funkcjonowanie ulega systematycznemu pogorszeniu dyrektor szkoły zobowiązany jest pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny;
 - gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem/psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, dyrektor szkoły zobowiązany jest zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków.

Ad. III PODEJRZENIE UCZNIA O ZNAJDOWANIE SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNEJ SUBSTANCJI PSYCHOWAKTYWNEJ. POSIADANIE PRZEZ UCZNIA SUBSTANCJI NIEDOZWOLONYCH (W TYM ALKOHOLU CZY INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH – LEGALNYCH BĄDŹ NIELEGALNYCH).

1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa uczniom przebywającym w szkole, w sytuacji zagrożeń wewnętrznych związanych z posiadaniem, rozproszaniem substancji psychoaktywnych oraz odurzeniem różnymi substancjami psychoaktywnymi m.in. alkoholem, narkotykami i dopalaczami.

2. Osoby odpowiedzialne:

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga, w tym dyrektor/vice dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści szkolni. Celem podejmowanych działań jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim uczniom znajdującym się na terenie szkoły.

3. SPOSÓB POSTĘPOWANIA:

A. W przypadku, gdy nauczyciel bądź inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie placówki znajduje się uczeń będący pod wpływem jakiejś substancji psychoaktywnej (m.in. alkoholu, narkotyków, leków), powinien podjąć następujące kroki:

- powiadomić o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, dyrektora/vice dyrektora szkoły, psychologa/pedagoga szkolnego;
- odizolować ucznia od reszty klasy (reszty uczniów), ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawiać ucznia samego – należy jednocześnie stworzyć warunki, tak by jego życie ani zdrowie nie było zagrożone;
- dyrektor/vice dyrektor, wychowawca, psycholog/pedagog szkolny bądź inny pracownik zajmujący się w sytuacji uczniem wzywa lekarza pogotowia ratunkowego w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia oraz ewentualnego udzielenia pomocy medycznej;
- pierwszej pomocy medycznej może również udzielić uczniowi pielęgniarka szkolna jeśli w danym momencie przebywa ona w placówce;
- należy niezwłocznie powiadomić o całej sytuacji rodziców/opiekunów prawnych ucznia;
- lekarz pogotowia, po ustaleniu stanu zdrowia ucznia, decyduje o dalszych działaniach po porozumieniu się z rodzicami/prawnymi opiekunami, a w razie ich nieobecności z dyrektorem/vice dyrektorem szkoły;
- jeśli rodzice/prawni opiekunowie nie zdążą dojechać do szkoły, a lekarz pogotowia stwierdzi konieczność zabrania ucznia do szpitala, w karetce pogotowia uczniowi towarzyszy przedstawiciel szkoły (osoba udzielająca mu pomocy bądź osoba wyznaczona przez dyrektora/vice dyrektora);
- jeśli rodzice/prawni opiekunowie ucznia będącego pod wpływem środków psychoaktywnych (w tym alkoholu), odmawiają przyścia do szkoły, a uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, dyrektor/vice dyrektor zawiadamia najbliższą jednostkę Policji;

- jeśli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem środków psychoaktywnych lub alkoholu na terenie szkoły, to dyrektor/vice dyrektor ma obowiązek powiadomienia o całej sytuacji Policję lub sąd rodzinny (pismo do sądu rodzinnego).

B. W przypadku, gdy nauczyciel bądź inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie placówki znajduje się uczeń, który posiada przy sobie substancję przypominającą m.in. narkotyki, dopalacze, alkohol, leki (nie zleczone mu przez lekarza), powinien podjąć następujące kroki:

- Pracownik szkoły w obecności innej osoby (innego pracownika, nauczyciela, wychowawcy, pedagoga/ psychologa szkolnego, dyrektora/vice dyrektora, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją;
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrekcję szkoły;
- Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, ani plecaka ucznia – jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla Policji;
- Obowiązkiem pracownika szkoły (za wiedzą dyrekcji) powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do osobistego stawiennictwa;
- W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji ani pokazać zawartości teczki – szkoła wzywa Policję, która po przyjeździe przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy (dalszych czynności);
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest poinformować o całej sytuacji dyrekcję szkoły i bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

Ad. IV KRADZIEŻE I WYMUSZENIA.

1. Cel uruchomienia procedury:

Ustalenie sposobu postępowania w przypadku pojawienia się kradzieży lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych na terenie szkoły.

2. Osoby odpowiedzialne:

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga, w tym dyrektor/vice dyrektor, nauczyciele (zarówno przedmiotów ogólnokształcących jak i artystycznych), wychowawcy, specjaliści szkolni.

3. SPOSÓB POSTĘPOWANIA:

A. W przypadku, gdy nauczyciel bądź inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły doszło do kradzieży wówczas:

- Kiedy nauczyciel placówki podejrzewa ucznia o kradzież zatrzymuje go w sali i prosi o przybycie drugiego pracownika – a w szczególności przedstawiciela dyrekcji, wychowawcę oddziału klasowego do którego ww. uczeń uczęszcza, specjalistę szkolnego;
- W obecności co najmniej dwóch osób pracownik, który jako pierwszy podjął interwencję PROSI ucznia o pokazanie zawartości swojego plecaka, rzeczy które posiada np. w kieszeniach odzieży wierzchniej, w swojej szkolnej szafce, itd.;
- Jeśli uczeń dobrowolnie odda „skradzione”/przywłaszczone rzeczy wówczas o dalszych konsekwencjach decyduje zespół wychowawczy zwołany w sprawie danego ucznia;
- Jeżeli skradzione rzeczy zostały zniszczone bądź nie nadają się do pierwotnego użytku, nie można ich zwrócić uczeń i/lub prawni opiekunowie zobowiązani są do odkupienia danego przedmiotu;
- Jeżeli uczeń

B. W przypadku, gdy nauczyciel bądź inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły doszło do wymuszenia:

- w sytuacji zauważeniu lub zawiadomienia o wymuszaniu, pracownik szkoły informuje o tym dyrekcję szkoły, wychowawcę ucznia podejrzanego o czyn oraz psychologa i/lub pedagoga szkolnego; -
- pracownik szkoły, który pierwszy podjął interwencję we współpracy z innymi osobami i wychowawcą ustala przebieg danej sytuacji, określa sprawcę i osoby pokrzywdzone;
- z przebiegu całej sytuacji zostaje sporządzona notatka służbowa, dyrektor/vice dyrektor szkoły wyznacza do tej czynności służbowej jedną osobę;
- wychowawca w przypadku potwierdzenia, kto jest sprawcą, wzywa rodziców ucznia do szkoły na rozmowę wyjaśniającą. Jednocześnie w trakcie rozmowy zaznacza, jakie są konsekwencje prawne i społeczne określonego czynu;
- sprawca ponosi konsekwencje ustalone przez zespół wychowawczy;
- gdyby okazało się, że wymuszanie spowodowane było trudną sytuacją materialną

w domu ucznia lub innymi ważnymi okolicznościami należy zwrócić się do Ośrodka Pomocy Społecznej (lub innej zewnętrznej instytucji), by objąć rodzinę systemową pomocą;

- jeśli sytuacja wymuszania, zastraszania lub grożenia będzie się powtarzać – szkoła ma obowiązek poinformować Sąd Rodzinny i/lub Policję;
- należy zaproponować objęcie pomocą psychologiczną ucznia/uczniów będącego/będących ofiarą/ofiarami sytuacji wymuszenia.

Ad. V AGRESJA I PRZEMOC RÓWIEŚNICZA.

1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w placówce na wypadek wystąpienia na jej terenie zachowań agresywnych, tj. agresji fizycznej i agresji słownej ucznia wobec ucznia lub wobec nauczyciela czy innego pracownika szkoły (stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa/zdrowia własnego i innych).

2. Osoby odpowiedzialne:

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga, w tym dyrektor/vice dyrektor, nauczyciele (zarówno przedmiotów ogólnokształcących jak i artystycznych), wychowawcy, specjaliści szkolni.

Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono – pierwsza osoba, która została zaangażowana w sytuację.

Stopień zaawansowania procedury i podejmowanych krokach decyduje dyrektor szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor we współpracy ze specjalistami szkolnymi. Czynnościami podejmowanymi w trakcie realizacji procedury kieruje dyrektor szkoły, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona. Każdy nauczyciel ma obowiązek reagować, działania mogą podejmować też inni pracownicy, najważniejsza w tym przypadku jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa jak największej liczbie osób przebywających na terenie placówki.

3. SPOSÓB POSTĘPOWANIA:

- Nauczyciel/pracownik szkoły podejmuje próby wyhamowania zachowania agresywnego. Jeśli jest świadkiem bardzo agresywnego zachowania ucznia (bójka, pobicie), zobowiązany jest do natychmiastowego odizolowania sprawcy od ofiary i przerwania aktu przemocy. Zapewnia bezpieczeństwo i ewentualną konieczną pomoc medyczną wszystkim uczestnikom zajścia. Kolejnym krokiem jeśli jest to w danym możliwe zostaje przeprowadzona rozmowa mająca na celu ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzenia.
- Jeśli próby zainterweniowania w danej agresywnej sytuacji nie przynoszą efektów, nauczyciel/pracownik szkoły informuje sekretariat szkoły (dzwoni lub wysyła przewodniczącego klasy lub dyżurnego ucznia), zawiadamia pedagoga/psychologa/dyrekcję o zaistniałej sytuacji.
- Uczeń zostaje zabrany z miejsca zdarzenia przez pracownika szkoły i zaprowadzony do specjalistów szkolnych lub dyrekcji placówki (w sytuacji koniecznej nauczyciel ma

możliwość przytrzymania ucznia – w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom znajdującym się na terenie szkoły i samemu uczniowi). Dany nauczyciel może poprosić o pomoc innego pracownika szkoły jeśli w jego ocenie sam nie jest w stanie zapewnić uczniom odpowiednich warunków. Każda osoba podejmująca jakiegokolwiek działania sporządza też notatkę dotyczącą zaistniałej sytuacji i realizowanych przez siebie czynności.

- O zaistniałej sytuacji pracownik szkoły informuje wychowawcę klasy, który wraz z psychologiem/specjalistami szkolnymi i/lub przedstawicielem dykcji przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie. W dalszej kolejności należy zawrzeć z uczniem umowę dotyczącą poprawy zachowania oraz dalszych konsekwencji w przypadku braku zmiany funkcjonowania.
- O zaistniałej sytuacji zostają telefonicznie powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia.
- W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (napaś fizyczna, niemożność uspokojenia), zawiadamia się nie tylko rodziców ucznia, ale także Policję i/lub Pogotowie Ratunkowe.
- Wychowawca wraz ze specjalistami szkolnymi (w miarę możliwości również w obecności przedstawiciela dykcji) odbywa konsultację z rodzicami ucznia dot. m. in. funkcjonowania ich dziecka, pomaga rodzicom w doborze metod wychowawczych. Rodziców/prawnych opiekunów prosi się również w formie pisemnej o wyrażenie zgody na przytrzymywanie dziecka w podobnych sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych uczniów. Jednocześnie rodzice również w wersji pisemnej zostają poinformowani, że brak wyrażenia ww. zgody będzie podstawą do wezwania Policji i/lub Pogotowia Ratunkowego w przypadku ponownego pojawienia się zachowań agresywnych (czy autoagresywnych ucznia).
- W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony ucznia, pracownicy szkoły: wychowawca, specjaliści szkolni, przedstawiciel dykcji podejmują współpracę z zewnętrznymi instytucjami takimi jak: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja czy innymi instytucjami działającymi na rzecz zdrowia psychicznego dziecka i przeciwdziałającymi przemocy. W sytuacji braku współpracy z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia dyrektorem szkoły kierują wniosek do odpowiedniego względem miejsca zamieszkania Ośrodka Pomocy Społecznej o objęcie nadzorem rodzinę, a jeśli to nie wystarczy do Sądu Rejonowego (Wydział Rodzinny i Nieletnich) o wgląd w sytuację rodzinną ucznia bądź zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
- Ze wszystkich spotkań i działań sporządzane zostają notatki na temat wszystkich podjętych czynności, przekazanych informacji i ustaleń (w tym wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji). Każdy pracownik szkoły dokonuje stosownego zapisu w dzienniku elektronicznym i/lub w ramach notatek służbowych (wersja papierowa). Specjaliści szkolni zobowiązani są do prowadzenia oddzielnej dokumentacji służbowej.
- Kontakty z rodzicami/prawnymi opiekunami mają charakter formalny, wszelkie ustalenia i informacje są im przekazywane w wersji pisemnej, wydawane zostają przez pracowników sekretariatu i otrzymują numerację służbową.
- We wszystkich działaniach wychowawczych stosowane są kary i nagrody zgodnie ze Statutem placówki.

4. SPOSÓB POSTĘPOWANIA z ofiarą przemocy:

- udzielenie pierwszej pomocy bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza/karetki;
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora/vice dyrektora szkoły;

- powiadomienie rodziców ucznia (wychowawca, specjaliści szkolni, dyrektor);
- wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia;
- w razie potrzeby proponowane jest spotkania z psychologiem, które ułatwia uczniowi powrót do normalnego funkcjonowania w szkole po zdarzeniu;

Ad. VI PRZEMOC W RODZINIE.

– **Cel uruchomienia procedury:**

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego ucznia dotkniętego problemem przemocy w rodzinie lub/oraz będącego ofiarą przestępstwa.

– **Osoby odpowiedzialne:**

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga, w tym dyrektor/vice dyrektor, nauczyciele (zarówno przedmiotów ogólnokształcących jak i artystycznych), wychowawcy, specjaliści szkolni.

Każda osoba, która ma podejrzenie, że uczeń doświadcza przemocy i/lub jest ofiarą przestępstwa.

– **SPOSÓB POSTĘPOWANIA:**

• **W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia, że uczeń doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej i zaniedbania, każdy pracownik placówki powinien:**

- przekazuje niezwłocznie informację na ten temat wychowawcy klasy, specjalistom szkolnym oraz dyrekcji placówki;
- wychowawca w razie potrzeby razem ze specjalistami szkolnymi bądź przedstawicielem dyrekcji przeprowadza rozmowę z dzieckiem, mającą na celu wstępne zweryfikowanie informacji o doznawanej przemocy (pochodzące od dziecka, świadka, z obserwacji) i rozpoznanie sytuacji ucznia; wychowawca danego ucznia ocenia jakiego wsparcia osobowego potrzebuje i w obecności jakich osób rozmowa z uczniem będzie dla niego najkorzystniejsza. Zasady prowadzonej rozmowy:
 - rozmowa powinna mieć uzasadniony powód (zainicjowana przez ucznia lub dorosłego podejrzewającego, że uczeń doświadcza przemocy),
 - zapewnienie odpowiedniego miejsca, czasu i warunków do rozmowy oraz sporządzenie dokumentacji rozmowy (notatka służbowa w wersji elektronicznej i/lub w ramach papierowej notatki wewnętrznej),
 - przedstawienie celu rozmowy, zapewnienie o bezpieczeństwie rozmowy i konieczności jej przeprowadzenia, mówienie o przemocy wprost, notowanie określeń stosowanych przez ucznia, okazywanie akceptacji i empatii,
 - ustalenie stanu emocjonalnego ucznia, zakresu przemocy, osób chroniących dziecko, stopnia zagrożenia.
- specjalista szkolny wyznaczony przez dyrekcję we współpracy z wychowawcą sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia;
- specjaliści szkolni przygotowują do przekazania rodzicom/opiekunom listę placówek oferujących pomoc dziecku i zobowiązują rodziców do konsultacji z odpowiednim specjalistą (psycholog, lekarz i in.);
- dyrektor szkoły powołuje zespół szkolny (wychowawca, specjaliści szkolni, nauczyciel przedmiotu artystycznego, dyrektor szkoły), który opracowuje plan pomocy dziecku i wsparcia rodziny oraz decyduje wspólnie o ewentualnym podjęciu

działań interwencyjnych, którymi są m.in.: rozmowa z rodzicem lub opiekunem niekrzywdzącym (ustalenie wspólnie zakresu działań pomocowych i wsparcia, poinformowanie o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka i obowiązku zgłaszania przez szkołę do sądu rodzinnego lub prokuratury przypadków przemocy); w razie konieczności jeśli pracownik szkoły jest pierwszą osobą, która dowiaduje się o występowaniu w rodzinie przemocy zobowiązany jest on do uruchomienia procedury Niebieskiej Karty;

- zespół szkolny monitoruje realizację planu pomocy dziecku i wsparcia rodziny;
- w sytuacji, gdy przemoc nie została zahamowana, dyrektor szkoły zawiadamia sąd rodzinny i/lub prokuraturę o sytuacji dziecka, wzywa lekarza lub powiadamia policję o stanie zdrowia dziecka; dalszy tok postępowania należy do kompetencji powiadomionych instytucji.

Ad. VII NIEPRAWIDŁOWE ZACHOWANIA PSYCHOSEKSUALNE, ZABURZENIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO, inne przypadki zagrażające życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu fizycznemu i emocjonalnemu uczniów nigdzie indziej nieopisane.

1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów w przypadku zagrożenia wewnętrznego, związanego z występowaniem nieprawidłowych zachowań, a w szczególności: z. psychoseksualnych (prostytcja, rozpowszechnianie pornografii, pedofilia i uwodzenie), zaburzeń zdrowia psychicznego.

2. Osoby odpowiedzialne:

KAŻDY pracownik ZSM im. O. Kolberga, w tym dyrektor/vice dyrektor, nauczyciele (zarówno przedmiotów ogólnokształcących jak i artystycznych), wychowawcy, specjaliści szkolni. Czynnościami podejmowanymi w trakcie realizacji procedury kieruje dyrektor szkoły, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona. Każdy nauczyciel ma obowiązek reagować, działania mogą podejmować też inni pracownicy, najważniejsza w tym przypadku jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa jak największej liczbie osób przebywających na terenie placówki.

3. SPOSÓB POSTĘPOWANIA:

- bezzwłoczne poinformowanie o sytuacji dyrektora/vice dyrektora szkoły, który o całej sytuacji informuje również specjalistów szkolnych, wychowawcę danego ucznia;
- jeśli dane zachowanie nosi znamiona przestępstwa ściganego z urzędu wówczas dyrekcja szkoły jest zobowiązana do poinformowania o całej sytuacji odpowiedni instytucje zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- rozmowa wychowawcy i/lub specjalisty szkolnego z uczniem w celu szczegółowego poznania i oceny sytuacji. Dyrektor szkoły wyznacza do przeprowadzenia rozmowy osoby posiadające odpowiednią wiedzę bądź kwalifikacje, pracownika szkoły z którym rozmowa będzie dla ucznia mało obciążająca, a który stanowi dla dziecka synonim poczucia bezpieczeństwa;
- każda osoba podejmująca jakiegokolwiek działania sporządza też notatkę dotyczącą zaistniałej sytuacji i realizowanych przez siebie czynności;
- w razie potrzeby wychowawcy oraz specjaliści szkolni podejmują działania profilaktyczne skierowane do uczniów w celu omówienia potencjalnego zagrożenia, wskazania możliwych rozwiązań, konsekwencji, sposobów szukania pomocy;
- wezwanie do szkoły rodziców/prawych opiekunów ucznia przez dyrektora celem omówienia sytuacji. W spotkaniu w zależności od potrzeb uczestniczyć mogą również inni pracownicy na wniosek dyrektora;
- zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, a rodziców/prawnych opiekunów do szczególnego nadzoru nad zachowaniem dziecka. Nawiązanie z rodzicami szeroko rozumianej współpracy mającej na celu poprawę funkcjonowania ucznia, niwelowanie negatywnych konsekwencji wynikających z aktualnego stanu psychofizycznego ucznia;
- jeśli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub ich działanie nie przynosi oczekiwanej poprawy, a szkoła wykorzystała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań

wychowawczoprofilaktycznych, dyrektor szkoły powiadamia o sytuacji dziecka odpowiedni instytucję.